

Teatar apsurdna

Prof. dr Snežana Kalinić

Struktura bodova

Aktivnost na času: 0-30 poena

Esej: 0-20 poena

Ispitni test: 0-50 poena

Izborni kurs *Teatar apsurdna* studente upoznaje sa sadržinskim i formalnim osobenostima Beketovih, Joneskovih i Adamovljevih dramskih tekstova i detaljno analizira osnovne karakteristike teatra apsurdna. Ukazuje na sličnosti i razlike između pisaca koji se smatraju njegovim tipičnim predstavnicima i razmatra koliko se antidramski diskursi teatra apsurdna razlikuju od prethodnih i potonjih pozorišnih obrazaca. Teorijska nastava analizira kako je teatar apsurdna odbacivanjem realističke iluzije i psiholoških i kauzalnih zakonitosti narušio konvencije dramske književnosti, te kako je predstavljanjem situacija koje su dugo smatrane nepredstavljivim doveo do udaljavanja od literarnog pozorišta i do približavanja teatru korporalne ekspresije, čime je uslovio dalji razvoj dramskog i nagovestio pojavu postdramskog pozorišta.

Teme

Apsurdnost čovekove egzistencije u Beketovim, Joneskovim i Adamovljevim antidramskim tekstovima

Metateatralnost teatra apsurdna

Intertekstualnost teatra apsurdna

Spoj tragičnog i komičnog u teatru apsurdna

Strukture i funkcije dijaloga u teatru apsurdna

Čekanje i druge (anti)dramske situacije teatra apsurdna

Beketova drama i „apsolutno odsustvo Apsolutnog“

Čekajuci Godoa i relativno „odsustvo Apsolutnog“

Teatar poruge i problem teodiceje: uporedna analiza komada *Čekajuci Godoa*,

Kraj partije i *Igra*

Problem identiteta u *Srećnim danima* i *Krapovoj poslednjoj traci*

Upotreba parodije u *Igri*

Predstave telesnosti u Beketovom teatru apsurda
Sećanje i zaborav u Beketovim dramama
Beket i Šekspir
Beket i Prust
Joneskovo određenje antiteatra
Groteska Joneskovog pozorišta
Alogizmi i paroksizmi Joneskove drame
Nonsensi *Čelave pevačice*
Uporedno čitanje Joneskovog i Šekspirovog Makbeta
Funkcije predmetnosti u *Stolicama*, *Čelavoj pevačici* i *Času*
Reči i stvari u *Času* i *Srećnim danima*
Uporedna analiza Joneskovih *Stolica* i Beketovog komada *Čekajuci Godoa*
Jonesko i Žari
Jonesko i Arto
Otuđenost Adamovljevih (anti)junaka
Onirični elementi Adamovljevog teatra
Ko je Taran?
Adamov i Čehov
Adamov i Strindberg
Adamov i Arto

Sekundarna literatura

- Esslin, M. *The Theatre of the Absurd*, Harmondsworth, Penguin Books, 1974.
- Jacquart, E. *Le théâtre de dérision*, Paris, Gallimard, 1998.
- Ackerley C. J. and Gontarski S. E. (eds.). *The Grove Companion to Samuel Beckett*, New York: Grove Press. 2004.
- Hristić, J. *Studije o drami*, Beograd, Narodna knjiga, 1986.
- Milutinović, Z. *Metateatralnost: imanentna poetika u drami XX veka*. Beograd: Radionica SIC, 1994.
- Temat o Beketu *Trećeg programa Radio Beograda*, jesen 1985.
- Temat „Beket i tradicija“, *Vidici*, br. 242, 243, 1986.
- Gradac*, časopis za književnost, umetnost i kulutru, god. 28, 2002, br. 143-145.

Калинић, С. *Сећање и заборав у Бекетовим драмама*. Београд: Филолошки факултет, Чигоја штампа, 2016.

Kalinić, S. „Godot’s Arrivals: Beckettian and Anti-Beckettian Discourses in Bulatović’s *Godot has Arrived* and Komanin’s *Godot has Arrived to Collect his Dues*“. *Samuel Beckett as World Literature*, ed. by T. Chakraborty and J. L. Toribio Vazquez, New York, London: Bloomsbury Academic, 2020, 181-190.

Калинић, С. (2023) *Границе могућег и могуће границе у дистопијским драмама 20. века*, Београд: Филолошки факултет, МАБ.

Jonesko, E. *Pozorišno iskustvo*, Vuk Karadžić, Beograd, 1965.

Stojanovic, D. „Joneskov dijalog sa Šekspirom“, *Reč*, br. 32, april 1997.

Temat o Adamovu, *Gradac*, časopis za književnost, umetnost i kulutru, god. 21, br. 112, 1994.

Arto, A. *Pozorište i njegov dvojnik*, Prosveta, Beograd, 1971.

Sarazak. Ž.-P. et al. (prir.) *Leksika moderne i savremene drame*. Prevela M. Miočinović. Vršac: KOV, 2009.

Primer testa

1. Navedite barem tri tipične teme teatra apsurda i ukratko analizirajte jednu od njih na osnovu pročitanih Beketovih, Joneskovih i Adamovljevih dramskih ostvarenja.

2. Na koje načine antidrama *Igra* odstupa od aristotelovske dramaturgije?

3. Šta je metateatralno u *Stolicama*?

4. Kako se završava komad *Čekajući Godoa*? Zašto se taj tip završetka često javlja u antidramskim ostvarenjima teatra apsurda?

5. U kojim se dramaма nalaze navedene replike i koji likovi ih izgovaraju? Imaju li nešto zajednicko? Koju vrstu transtekstualnosti upečatljivo ilustruju?

a) – Kraljevstvo za jednog đubretara!

b) – [...] Osim toga, ima u mojoj prirodi, sastavljenoj od najgorih instikata, gramzivosti tako nezajažljive da ću, za vreme svoje vladavine, odseći glave svim plemićima, kako bih imao njihova imanja. Biće mi potrebne dragocenosti jednog, kuća drugog, a svako novo nasleđe za mene će biti samo sos koji će me uciniti još gladnijim. [...]